

Vergaderjaar 2014–2015

29 338

Wetenschapsbudget

Nr. 145

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 14 april 2015

Hierbij zend ik u de rapportage met de nadere contouren voor de nieuwe organisatie NWO¹. Deze rapportage is het product van een werkgroep bestaande uit het Algemeen Bestuur van NWO en de voorzitters van besturen van gebieden en instituten onder leiding van prof. dr. D.D. Breimer.

In mei 2013 constateerde de evaluatiecommissie NWO (Kamerstuk 29 338, nr. 121) dat de complexe structuur van de organisatie de besluitvaardigheid en flexibiliteit belemmerde. Deze constatering was eerder ook al door de evaluatiecommissie van 2008 gedaan (Kamerstuk 29 338, nr. 73). Ook verwijst de evaluatiecommissie naar het hybride karakter van NWO als subsidieverlener en institutenbeheerder.

Haar advies was de organisatie NWO zodanig aan te passen dat deze belemmeringen worden weggenomen en tevens beter wordt ingespeeld op maatschappelijke en wetenschappelijke vraagstukken. Ook gaf zij aan dat NWO haar positie in relatie tot andere organisaties (wetenschappelijke organisaties, maatschappelijk organisaties inclusief bedrijfsleven en het internationaal netwerk) beter moest definiëren. Zij adviseerde de topstructuur van NWO te wijzigen en op het niveau van de gebieden de organisatiestructuur sterk te vereenvoudigen.

In de Wetenschapsvisie (Kamerstuk 29 338, nr. 141), die de Minister en ik samen met de Minister van EZ in november 2014 hebben uitgebracht, is vervolgens een aantal keuzes gemaakt met betrekking tot de structuur van NWO. Deze keuzes heb ik bij brief van 23 januari 2015 (Kamerstuk 29 338, nr. 143) nader uiteengezet. De bijgevoegde rapportage is een nadere uitwerking van de contouren van de nieuwe organisatie NWO.

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

De belangrijkste veranderingen die worden doorgevoerd zijn:

- Versterking van de centrale leiding van NWO onder gelijktijdig terugdringen van de zelfstandigheid van onderdelen van NWO. Hiermee verdwijnt de bestuurlijke gelaagdheid uit de organisatie en kan er organisatorisch en budgettair flexibeler worden gewerkt. De slagkracht van het bestuur wordt versterkt.
- De negen gebiedsbesturen worden teruggebracht tot vier domeinen. Dit zijn Sociale- en Geesteswetenschappen, Zorgonderzoek en Medische wetenschappen, Technische en Toegepaste wetenschappen en Bètawetenschappen. Het terugbrengen tot vier domeinen leidt tot ontschotting, waardoor meer discipline-overstijgende programmering en NWO-brede (interdisciplinaire) samenwerking mogelijk wordt. Ook ontstaat zoveel mogelijk één bureauorganisatie die een goede balans kent tussen aansluiting op domeinen en disciplines en ruimte voor doorsnijdende invalshoeken. Daarmee worden efficiency en aanpassingsvermogen van de organisatie blijvend vergroot.
- Er komt een eind aan de hybride situatie van NWO-onderdelen die tegelijk subsidieverlener en institutenbeheerder zijn. De instituten zullen in de nieuwe organisatie in een aparte beheers- en uitvoeringsorganisatie onder de Raad van Bestuur worden gepositioneerd.
- Er komt een toezichtsstructuur door instelling van een Raad van Toezicht. De leden zullen afkomstig zijn uit de wetenschap en maatschappij (private en publieke sector).

Samengevat is een nieuw model voor de governance en organisatie van NWO ontworpen dat waarborgt dat NWO in de toekomst haar (brede) taken optimaal kan uitvoeren. Het nieuwe model heeft groot draagvlak in de wetenschap en bij andere stakeholders en werkt op basis van gezamenlijke visie en samenwerking over disciplines heen. Het heeft flexibiliteit om in te spelen op ontwikkelingen in wetenschap, beleid en maatschappij en beschikt over een efficiënte bureauorganisatie met voldoende aanpassingsvermogen en transparantie naar partners en stakeholders.

De uitwerking doet recht aan de in de Wetenschapsvisie gemaakte keuzes en komt daarnaast tegemoet aan de motie Van Meenen (Kamerstuk 31 288, nr. 429). Wetenschappers houden het primaire mandaat bij inhoudelijke afwegingen en beoordelingen van onderzoeksvoorstellen. Er wordt voorzien in een inbreng van actieve wetenschappers op het niveau van domeinen. Daardoor heeft en houdt de wetenschap daadwerkelijke invloed op beslissingen over beleid en inzet van middelen. Zoals in de rapportage wordt aangegeven zullen de details over bevoegdheden en verantwoordelijkheden met betrekking tot ZonMw (nu een zelfstandige ZBO) op korte termijn door OCW en VWS worden uitgewerkt. De komende tijd zal worden gewerkt aan de implementatie van het nieuwe model voor de organisatie NWO waarbij een evenwicht moet worden gevonden tussen voortvarendheid en zorgvuldigheid. Randvoorwaarde is dat de continuïteit en de hoge kwaliteit van de werkzaamheden gewaarborgd blijft.

De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
S. Dekker